GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE IN FIECARE DI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 150 | *Vinerĭ, 10 (22) Iulie.* | 1887.

NOU ABONAMENTU
la
„GAZETA TRANSILVANIEI.“

Cu I Iulie 1887 st. v., s'a începutŭ **unŭ nou abonamentŭ** pe triluniulŭ Iulie, Augustŭ şi Septemvre la care invitămŭ pe toţĭ onoraţii amicĭ şi sprijinitorĭ ai foiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România şi străinătate:	
pe trei lunĭ	3 fl.	pe trei lunĭ	10 francĭ
„ şése „	6 „	„ şése „	20 „
„ unŭ anŭ	12 „	„ unŭ anŭ	40 „

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale**.

Abonaţilorŭ de păn'acum li-se recomandă a însemna pe cuponŭ numĕrulŭ făşiei sub care au primitŭ ḑiarulŭ.

Domnii carĭ se vorŭ abona din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Braşovŭ, 9 Iulie 1887.

„Ardélulŭ, care era odinióră „ţéră bogată“ putemŭ sĕ'lŭ numimŭ acum „Ardélulŭ sĕracŭ“. Sĕracŭ nu numai în privinţa materială şi spirituală, ci şi în privinţa moravurilorŭ. Incă nicĭodată nu a decădutŭ o provinciă aşa de cumplitŭ ca patria nóstră mică muntósă sub era lui Tisza“...

Cu acéstă tristă constatare îşĭ începe Blasiu Orban, cunoscutulŭ matadorŭ alŭ stângei estreme maghiare, ciclulŭ de doi articulĭ, ce'lŭ publică în „Ellenzék“ dela 15 şi 16 Iulie a. c.

Dér nu ceea ce scrie Blasiu Orban despre decadinţa Ardealului şi destrămarea Ungurilorŭ ardelenĭ sub „părintescŭ lŭ“ regimŭ tiszaistŭ este, ce ne face sĕ dămŭ atenţiune articulilorŭ sĕi memoraţĭ.

Cumcă Ardealulŭ, care odinióră a fostŭ ţéră independentă şi a jucatŭ unŭ rolŭ strălucitŭ în istoriă, a ajunsŭ acum — cum ḑice Orban — „asilulŭ deputaţilorŭ pungei cu banĭ,“ loculŭ de refugiu alŭ Neumaniştilorŭ, Ielinekiştilorŭ, Ulmaniştilorŭ, Bonczakiştilorŭ, Dardaiştilorŭ, Emichiştilorŭ, Pap-Samuiştilorŭ, Benedekiştilorŭ, Tisa-Iştvaniştilorŭ şi Andrassy-Laszloiştilorŭ — acésta nu e ceva nou pentru noi, precum nu este nou nicĭ rolulŭ ruşinosŭ şi umilitorŭ celŭ jócă adĭ ca a cincea rótă la carŭ urmaşii Zapolyeştilorŭ, Bathoriescilorŭ şi a Racoţiescilorŭ din Ardealŭ.

Ceea ce ne îndémnă sĕ dămŭ atenţiune de astădată productului spiritualŭ alŭ lui Blasiu Orbanŭ este constatarea ce-o face dênsulŭ cu privire la alegerile trecute dietale.

După ce arată, că aceste alegerĭ în Ardélŭ n'au fostŭ decâtŭ unŭ „tĕrgŭ de suflete,“ ce s'a făcutŭ cu licenţa guvernului, ba mai multŭ încă au fostŭ unŭ tĕrgŭ patentatŭ de vechiturĭ şi o „licitaţiă la care fişpanii au bătutŭ toba“, Blasiu Orban ḑice:

„Acésta n'a fostŭ alegere, ci a fostŭ numire din partea fişpanilorŭ *în optima formă*, numire acompaniată de nisce orgii pe lângă carĭ se întunecă bachanalele Grecilorŭ şi ale Romanilorŭ“.

„Acésta a fostŭ unŭ tĕrgŭ de ţéră, la care s'au vêndutŭ şi s'au cumpĕratŭ suflete, o vêndare de robĭ, ca şi care nicĭ neguţatorii de robĭ din Africa n'au pomenitŭ. N'a lipsitŭ nicĭ răpirea cu forţa a celorŭ destinaţĭ pentru vênḑare, răpire la care gendarmii noştri, şi chiar şi soldaţii armatei nóstre comune au jucatŭ unŭ rolŭ fórte problematicŭ“.

„Orĭ dóră împrejurarea, că *Românii, carĭ n'au voitŭ sĕ voteze*, séu carĭ au doritŭ sĕ voteze pentru opoşiţionalĭ, *au fostŭ conduşĭ la urnă cu escortă de gendarmĭ séu de soldaţĭ, şi au fostŭ siliţĭ aicĭ cu forţa sĕ voteze pentru candidatulŭ guvernamentalŭ* (cum s'a întêmplatŭ în cerculŭ dela Trăscău, Vinţulŭ de susŭ, Turda, Gilău şi în alte cercurĭ) nu este o astfelŭ de manifestare a forţei brutale şi a dreptului pumnului, ca şi care nu putemŭ întêlni nicĭ la cele mai sĕlbatice popóre în acéstă mĕsură?“

Acéstă constatare este pentru noi de o valóre cu atâtŭ mai mare în momentele de faţă, cu câtŭ se face din partea unui corifeu ungurŭ, care a datŭ de repeţite orĭ dovedĭ în dietă, că numai amicŭ şi binevoitorŭ nu este faţă cu Românii.

Cetitorii noştri îşĭ vorŭ aduce aminte, că Blasiu Orban a fostŭ acela, care s'a ridicatŭ la 1885 în dieta ungurésca cu atâta vehemenţă în contra pressei române din Transilvania. Nu se pótă dér nicĭdecum bănuì că ţine parte Românilorŭ când vorbesce de brutala siluire a alegĕtorilorŭ românĭ din Ardélŭ.

Este curatulŭ adevĕrŭ, ce-lŭ esprimă Blasiu Orbanŭ. Alegĕtorii românĭ din Ardélŭ „carĭ n'au voitŭ sĕ voteze“ pentru candidaţii acestui regimŭ teroristicŭ, au fostŭ duşĭ **cu forţa** la urnă.

Lumină se face asupra situaţiunei poporului românŭ din Ardélŭ chiar din partea adversarilorŭ noştri.

Décă acestŭ „regimŭ urgisitŭ de partidă“ s'a putut susţiné pe spinarea nóstră 12 anĭ, atuncĭ de sigurŭ, că nu noi Românii purtămŭ cea mai mare vină, ci aceia, carĭ au făcutŭ uniunea şi carĭ astădĭ dau 69 de mamelucĭ dintre cei mai servilĭ acelui guvernŭ, care, după cum accentuéră Blasiu Orban: „ne-a înzestratŭ cu dărĭ urcate de 45 milióne şi cu contractarea unei datorii de 900 milióne“.

Din afară.

„Curierulŭ Bursei“ din Berlinŭ reproduce svonulŭ cum că o întrevedere a Impĕratului Wilhelm cu Ţarulŭ ar avea locŭ la Danţig, pe timpulŭ manevrelorŭ de tómnă.

„Gazeta Crucei“ ḑice în privinţa diferitelor versiunĭ asupra unei pretinse campanii germane contra valorilorŭ rusĕscĭ, campania ce ar avea de scopŭ sĕ silĕscă pe Rusia sĕ reînoiéscă alianţa celorŭ trei împĕraţĭ, că Germania nu mai are trebuinţă de acéstă alianţă.

Tóte puterile au rĕspunsŭ la nota turcéscă în privinţa alegerei prinţului de Coburg. Rusia refusă categoricŭ sĕ recunóscă cea mai mică valóre orĭ-cărei hotărîrĭ ce ar lua Sobrania actuală. Englitera, Francia, Germania şi Italia suntŭ dispuse sĕ accepte pe prinţulŭ de Coburg décă aderarea puterilorŭ la alegere va fi unanimă. Austria, în rĕspunsulŭ ei, a mersŭ puţinŭ mai departe. Ea a ḑisŭ, că trebue sĕ se puie capĕtŭ situaţiunei bulgare prin alegerea unui prinţŭ şi că guvernulŭ austro-ungarŭ e dispusŭ sĕ accepte o alegere făcută conformŭ tratatelorŭ.

Mai multe ḑiare parisiene vĕdŭ în neratificarea convenţiunei egiptene unŭ triumfŭ alŭ politicei franceso-rusescĭ.

„Kreuzzeitung“ scrie într'unŭ articulŭ în care combate valorile rusescĭ între altele: „Causele că Rusia este până 'n gâtŭ înglodată în datorii suntŭ a se căuta în politica ei esterióră, nu mai puţinŭ ca în stările ei miserabile interne. Cu tóte că Rusia numai cu capitalŭ germanŭ şi-a putută construi drumurĭ de ferŭ şi înarma oştirea, slavofililorŭ li-a succesŭ a scóte pe Ţarŭ din legătura de amiciţiă cu Germania şi a-lŭ îndemna sĕ ia mĕsurĭ, carĭ făcură sĕ se apropiă pericolulŭ unui conflictŭ rĕsboinicŭ. Este timpulŭ supremŭ ca posesorii germanĭ ai valorilorŭ rusescĭ sĕ scape ce mai este de scăpatŭ. Pentru Germania nu se tractéză numai de a scuti pe cetăţenii sĕi câtŭ mai multŭ de pagubă, înainte de ce va isbucni cu tótă vehemenţa bancrotulŭ de statŭ rusescŭ, ci se tractéză şi de a închide totalŭ piaţa germană pretensiunilorŭ de banĭ rusescĭ şi de-a paralisa pe principalulŭ urzitorŭ alŭ neliniscirei constante a Europei a paralisa totdeodată şi pofta neîndreptăţită şi nesăţiósă a Rusiei de a-şĭ estinde puterea care poftă împedecă o jumătate de lume în desvoltarea ei naturală, celŭ puţinŭ pentr'unŭ vécŭ de omŭ. Rusia pretinde unŭ preţŭ imposibilŭ pentru reînoirea legăturei cu Germania, pretinde adecă sĕ i se dea deplină libertate de acţiune în Orientŭ. Germania însĕ nu póte da nimicŭ ce ar puté ameninţa pacea ei proprià, ca şi pacea puterilorŭ amice cu ei.

După tóte prevederile nu sĕ póte conta acumŭ la o restabilire a amiciţiei ruso-germane. Mai curêndŭ sĕ póte aştepta sosirea unei fase, ce va face sĕ se ridice mâna pedepsitóre a lui Dumneḑeu.

Se asigură că lordulŭ Rotschild din Londra ar fi mersŭ în Germania anume în cestiunea valorilorŭ rusescĭ şi că ar fi avutŭ convorbirĭ cu contele Herbert-Bismarck. Persóne de frunte politice germane spunŭ, că lupta în contra valorilorŭ rusescĭ are următórea causă: Germania pórtă de anĭ o politică rusofilă, aşa că câteodată s'a mâhnitŭ şi a devenitŭ cu neîncredere unŭ altŭ statŭ (Austria). Nisuinţele rusescĭ dovedescŭ însĕ la rêndulŭ lorŭ nu numai lipsă de amiciţiă, ci chiar o direcţiune duşmană Germaniei. Deficitulŭ Rusiei cresce pe fiecare anŭ şi Rusia are în fiecare anŭ necesitate de împrumuturĭ. Faţă cu aceste nisuinţe anti-germane ale Rusilorŭ, politica germană nu mai póte privi la ele cu mânile încrucişate, ci prin aceea că previne pe posesorii valorilorŭ rusescĭ de periculele eventuale, voesce sĕ atragă atenţiunea cercurilorŭ conducĕtóre rusescĭ la aceea, că décă se va urma mai departe politica antigermană, acésta póte sĕ aibă pentru Rusia urmărĭ fórte seriόse economice. Aceste argumente sĕ i le fi comunicatŭ şi contele Bismarck lui Rotschild.

SCIRILE ḐILEI.

Ministrulŭ de comunicaţiune ungurescŭ a condamnatŭ administraţia căii ferate locale St. Lörincz la 2000, societatea tramvaiului din Pesta la 5000 fl., fiindŭcă ele nu şĭ au comandatŭ şine şi vagóne în Ungaria, ci în Austria. Acésta a produsŭ mare sensaţiune între industriaşii austriacĭ şi a deşteptatŭ în ei dispositiunea d'a începe o a doua ediţiune a *rĕsboiului* boemŭ *contra făinii din Ungaria.* Se vorbesce că turnătoriele de ferŭ şi fabricele de vagóne din Austria se consultă în comunŭ, că ce atitudine au sĕ ia faţă cu procederea guvernului ungurescŭ şi décă n'ar fi cu cale sĕ induplece guvernulŭ austriacŭ sĕ ia mĕsurĭ de represalii în contra esportului ungurescŭ.

—x—

După noulŭ regulamentŭ de *căsĕtorii în armată*, în corpulŭ statului majorŭ generalŭ, în ramura administraţiunei îmbrăcămintei şi în despărţĕmintele de trupe dela herghelii e permisŭ a fi căsĕtoriţĭ numai *jumătate*, la celelalte specii de arme numai *a patra parte* dintre oficerĭ, ér dintre auditorĭ şi medicĭ militarĭ dela a 7-a classă de rangŭ inclusive în josŭ, apoi dintre comptabilii trupelorŭ numai *doue treimĭ*, totŭ aşa şi dintre funcţionarii militarĭ dela a 7-ea classă de rangŭ în josŭ. Se'nţelege aci totdéuna efectivulŭ de pace. Venitulŭ secundarŭ anualŭ alŭ candidatului de însurătóre trebue sĕ fiă: pentru căpitanĭ din statulŭ majorŭ 1200 fl., pentru maiorĭ, loc.-coloneiĭ şi coloneiĭ din statulŭ majorŭ 1000 fl., pentru oficerĭ subalternĭ de orĭ ce categoriă 1000 fl. pentru oficerĭ de statŭ majorŭ 800 fl., pentru sublocotenenţĭ, locotenenţĭ, căpitanĭ, comptabilĭ 600 fl., pentru funcţionarĭ militarĭ, décă n'au léfă anuală de 1200 fl., o sumă care îi întregesce acéstă léfă. La oficerĭ — afară de funcţionarii militarĭ — sub 30 anĭ de etate se cere unŭ sporŭ de 50 procente la venitulŭ secundarŭ. Oficerii peste 60

anĭ de etate se potŭ căsĕtori, décă miresa renunţă la pensiunea de vĕduvă.

—x—

Posiţia şefilorŭ musicelorŭ militare este cătŭ se póte de nesigură. Ei adecă nu ocupă nicĭ unŭ gradŭ, nu au nicĭ o putere disciplinară asupra ómenilorŭ, pe carĭ iĭ conducŭ şi suntŭ angagiaţĭ numai pe vreme scurtă cu contractŭ. In mai multe rêndurĭ au petiţionatŭ la ministerulŭ de rĕsboiu, ca sĕ fiă şi ei primiţĭ în statulŭ armatei, dér până acuma fără resultatŭ. In timpulŭ din urmă se vorbesce, că cercurile competente se ocupă cu cestiunea regulării posiţiei şefilorŭ musicelorŭ militare.

—x—

Pentru restabilirea şoselei Surducă ministrulŭ unguréscŭ de lucrărĭ publice şi comunicaţiune a încuviinţatŭ 5075 fl. Prin acésta érăşĭ se ia in rêndulŭ şoselelorŭ comitatense cea mai importantă liniă de legare între Ardélŭ şi România.

—x—

Fostulŭ deputatŭ alŭ *Tĕrgului-Mureşului* Adam *Lazar* a intentatŭ trei procese de pressă deodată: contra d-nei de Földvay, contra lui »Kolozsvar«, şi contra tipografului Alex. Imreh.

—x—

Sâmbătă la 6 óre după amédĭ d-niĭ oficerĭ din garnisóna de aci vorŭ ţiné *împuşcare de plăcere* la casa de dare la semnŭ de sub Têmpa.

—x—

In afacerea *reînoirei convenţiei poştale şi telegrafice între Austria şi Ungaria* s'au ţinutŭ mai multe ḑile tractărĭ în Viena. Neputêndu-se înţelege delegaţii celorŭ două guverne asupra unorŭ amĕrunte importante financiare, tractările s'au amânatŭ până în Septemvre.

—x—

Junimea română din Reghinŭ şi giurŭ va arangia la 9 Augustŭ n. *petrecerea de véră îndatinată* în sala promenadei din locŭ. Venitulŭ curatŭ este destinatŭ pentru despărţĕmêntulŭ XVII alŭ Associaţiunei transilvane pentru literatura şi cultura poporului românŭ. Preţulŭ întrărei: de persónă 1 fl. v. a. de persónă în familiă peste 2 membri câte 70 cr. v. a. Inceputulŭ la 5 óre p. m. Reghinulŭ-săsescŭ 14 Iulie 1887. Pentru comitetŭ Dr. *Alesandru Ceuşianŭ* preşedinte. *Iacobŭ Butnariu* v.-preş *Simeonŭ Zehanŭ* secretarŭ. *Dr. Absolonŭ Todea* cassarŭ. *Georgiu Tĕrnăveanu* controlorŭ. Cu acéstă ocasiune se vorŭ produce şi jocurile »Căluşerulŭ« şi „Bătuta“. Oferte marinimóse se primescŭ cu mulţămită şi se vorŭ chita pe cale ḑiaristică.

—x—

In ţinutulŭ *Ciuc-St. Domokoşului* facŭ marĭ pagube *urşii*. La 1 Iulie n. au mâncatŭ bestiele trei boi, până la 10 Iulie le-au cădutŭ jertfă alţĭ optŭ boi, ér patru au fostŭ tare vătămaţĭ. La 10 Iulie n. făcêndu-se o vênătóre, a fostŭ împuşcată o ursóică mare; ursulŭ a scăpatŭ şi la 11 Iulie a sfăşiatŭ érăşĭ doi boi.

—x—

Primarulŭ Iosef Peter şi judele Ianos Szilagyi din *Comolau*, comit. Trei-scaune, certându-se pe drumŭ cătră casă cu doi locuitorĭ din Leţfalenĭ, carĭ aveau la ei topóre ascuţite, au fostŭ bătuţĭ şi răniţĭ, celŭ dintâiu de mórte, alŭ doilea uşorŭ. Amêndoi Leţfalenii au fostŭ predaţĭ judecătoriei cercuale din Sepsi St. Georgi.

—x—

Se anunţă unŭ nou *succesŭ* din partea unui *tînĕrŭ românŭ* la *Parisŭ*. D. N. E. *Grant*, din peste 400 de concurenţĭ, a isbutitŭ sĕ fiă primitŭ la şcóla de Bele-Arte. D. Grant espusese şi unŭ tablou în salonŭ, care a ostŭ fórte multŭ admiratŭ, ḑice »Românulŭ«.

Turda, 8 Iulie 1887.

Cu mare bucuriă şi plăcere am cetitŭ în No. 134 alŭ »Gazetei Transilvaniei“ hotărîrea poporenilorŭ românĭ din Ciugudelŭ. Mĕ grăbescŭ a aduce la cunoscinţă, că în anii trecuţĭ s'a făcutŭ asemenea mişcare îndreptată în contra beţiei cu scopŭ de a se ajuta scóla cu părăsirea cârciumei în comunele de lângă Turda: Copandŭ, Petridurĭ, Indolŭ, Sciopĭ şi altele.

In Copandŭ s'a întêmplatŭ că unŭ anŭ de ḑile după hotărîre nicĭ unŭ omŭ nu a mersŭ la cârciumă, nicĭ n'a dusŭ acasă bĕutură din cârciumă. Arendaşulŭ din Turda Fekete Ferencz, omŭ de omeniă, întêlnindu-se cu fruntaşii din Copandŭ a ḑisŭ că nu-i pare rĕu c'a pierdutŭ câteva sute şi a lăudatŭ decisiunea poporului, ḑicêndŭ sĕ fiă firmĭ şi pe viitorŭ... A luatŭ arenda apoi unŭ jidanŭ. Acesta a adusŭ jidovĭ în comună. N'a isbutitŭ însĕ cu nemicŭ, până ce dândŭ o sumă anumită pe séma scólei confesionale pe anŭ, s'a deschisŭ cârciuma la două case oneste la Românĭ de ai noştri, unde nu-şĭ póte vinde omulŭ dedatŭ la bĕutură totŭ ce are, anume: făină, găină, bucate şi altele, nicĭ nu póte bea câtŭ agonisesce peste săptĕmână, ci numai la modru; éră cu banii ce'i dă arendaşulŭ multŭ s'a ajutatŭ scóla, chiar acum totŭ din banii aceia se face coperişŭ la casa parochială. Indată ce nu va solvi arendaşulŭ ce a promisŭ, la momentŭ cârciuma e închisă.

Cu părere de rĕu se observéză că în comunele învecinate, unde arenda se dă prin licitaţiă şi unde'sŭ mai mulţĭ posesorĭ la regale nu au pututŭ dobêndi ómenii vr'unŭ resultatŭ. In Copandŭ şi Cianulŭ deşertŭ fiindŭ numai unŭ singurŭ posesorŭ e uşorŭ a nu suferi în comună jidanŭ, éră unde suntŭ mai mulţĭ posesorĭ, orĭ unulŭ orĭ altulŭ câte ḑile are dreptŭ de arendă şi le dă la jidanŭ, şi de aci se póte esplica, că în comunele numite poporulŭ cu tóte că a primitŭ a da pedépsă de 5 fl. v. a. pe séma scólei şi s'a juratŭ că nu va merge în cârciumă, totuşĭ se duce ér dobêndă scólei nu aduce. Cum ar şi cuteza a cere din venitulŭ anualŭ alŭ arêndei de vinarsŭ o parte pe séma scólei, décă arendaşulŭ şi oficialulŭ la momentŭ suntŭ gata a face scólă comunală şi a face ca preotulŭ sĕ se mute de acolo (? ? ! — Red.)

Numita mişcare a avutŭ totuşĭ efectulŭ, de nu-i comună în care mai mulţĭ poporenĭ sĕ nu se fi lăsatŭ totalmente de beutură de vinarsŭ (rachiu).

Rogŭ pe on. d-nŭ Redactorŭ sĕ binevoiască a da locŭ acestorŭ sire, de aceea ca sĕ ni se spună şi arate de cei competenţĭ şi pricepĕtorĭ, *cum amŭ putea rĕscumpĕra regalele în comune curatŭ românescĭ?* ca sĕ scăpămŭ de sobolii de jidanĭ şi de alţĭ arêndaşĭ streinĭ.

Óre-cine.

Din Comitatulŭ Solnocŭ-Dobeca, Iunie 1887.

In 17 l. c. a fostŭ alegerea de deputatŭ dietalŭ în cerculŭ Ileandei mari. Nefiindŭ unŭ contra candidatŭ, fu alesŭ prin aclamaţiune guvernamentalulŭ Simo Lajos. Peste totŭ în comitatŭ în special în acestŭ cercŭ suntŭ aspri domnii nostri; decĭ aşa le suntŭ şi poruncile, căcĭ pe cine voesce „Măria Sa Banffi-paşa“ numai clipesce din ochĭ şi trebue sĕ fiă alesŭ, că domnii solgăbirĭ şi notarii se calcă unii pe alţii pe picióre în graba ce-o mare spre a îndeplini porunca: trăgêndu-ne şi împingêndu-ne sĕ păşimŭ după placulŭ lorŭ; aceia cu cêtŭ suntŭ mai ascultătorĭ de „Măria Sa“ cu atâta suntŭ mai aspri faţă de noi, încâtŭ sĕ ne pótă ne-ar suci şi ne-ar întórce ca pe nisce păpuşĭ spre a'şĭ ajunge scopurile. Durere, asta le şi succede acolo unde conducĕtorii poporului: preoţii şi inteliginţa română suntŭ ómenĭ slu garnicĭ, ómenĭ ai intereselorŭ personale, carĭ afară de săturarea pântecelorŭ lorŭ nu vréu sĕ scie de naţiune şi de programulŭ ei.

Pretutindenea se află neghină, şi decĭ nicĭ aicĭ nu a pututŭ lipsi, înţelegŭ pe acei preoţĭ carĭ în locŭ sĕ fiă conducĕtorii poporului, s'au degradatŭ a fi Juda vêndĕtorulŭ, călcândŭ programa naţională din Sibiiu au participatŭ la alegerea din Ileanda mare, ca sĕ se sature la o masă cu domnii sciindŭ că numai la alegere o potŭ face acésta, fiindŭ că la alte ocasiunĭ suntŭ priviţĭ cu multŭ mai inferiorĭ decâtŭ sĕ pótă participa la o masă cu ei.

Printre astfelŭ de preoţĭ participătorĭ la alegere avusemŭ nenorocirea a cunósce pe mare toastatorulŭ şi în astfelŭ de merite „patriotice“ îmbĕtrânitulŭ Vasile *Hozanŭ* din Fodora română, ginere-sĕu parochŭ în Chizenĭ, *Mada* din Baba, *Hosulŭ* din Glodŭ. Popa Mada a trăitŭ bine la mésă, audindŭ toastândŭ pe alţĭ popĭ, s'a ridicatŭ şi elŭ sĕ toasteze bolborosindŭ cuvintele: »Măria Ta!« „Măria Ta!“ mai departe însĕ în butulŭ multorŭ opintirĭ nu a pututŭ duce cu toastulŭ, decĭ unulŭ dintre cei din jurulŭ sĕu ilŭ trăgea de vestminte sĕ şédă, altulŭ i-a astupatŭ gura cu o bucată de pâne, şi astfelŭ şĭ-a întreruptŭ toastulŭ care nu promitea laurĭ. Au mai toastatŭ şi alţĭ preoţĭ alŭ cărorŭ nume nu le-am pututŭ sci, dér nicĭ că merită sĕ fiă scrise în colónele ḑiarelorŭ românescĭ.

Dintre Românii necărturarĭ au participatŭ mai cu semă primarii şi acei alegĕtorĭ cu dreptŭ de alegere, ai cărorŭ păstorĭ sufletescĭ încă au fostŭ de faţă.

Mese întinse au fostŭ în trei locurĭ pe séma „domnilorŭ“, mâncărĭ şi bĕuturĭ „domnescĭ“; pe séma jidovilorŭ totŭ asemenea dér coşerŭ, pe séma »proştilorŭ« câte o bucată de pâne şi clisă (slănină) şi câte o sticluţă de rachiu dreptŭ rĕsplată pentru perderea lucrului de câte două ḑile.

Jidovii după ce unii s'au îmbĕtatŭ au jucatŭ pe désupra meselorŭ. Dintre aceştĭ jucăuşĭ unulŭ a căpĕtatŭ şi câţiva pumnĭ de suvenire.

Eram sĕ uitŭ că domnulŭ deputatŭ în vorbirea sa a asiguratŭ pe alegĕtorĭ, că partida liberală s'a nisui ca peste trei anĭ venitele comunelorŭ sĕ se mărescă într'unŭ modŭ fórte însemnatŭ prin aceea, că regalitle vorŭ deveni comunale, decĭ va scădé repartiţia dela 40—50% la 6%. Asta a fostŭ şi a trecutŭ, dér abia la o săptĕmână în foia patriotică „Szolnok-Doboka« a apărutŭ unŭ articulŭ de fondŭ, care ne spune că de fostŭ va fi, dér regalitle trebue sĕ le rĕscumpĕrămŭ cu banii noştri.

Étă promisiune frumósă; cam aşa va fi şi esoperarea celorŭ 30 de arginţĭ la carĭ după cum se şoptesce li s'a datŭ a spera preoţii „patrioticĭ“ susnumiţĭ.

Argus.

Sân-Petru, Iunie 1887.

Maialulŭ elevilorŭ dela scóla centrală ortodoxă română din Sân-Petru, afiliatŭ Săcelŭ şi Uciucŭ, din tractulŭ protopresbiteralŭ alŭ Haţegului, care fu amânatŭ din causa unui morbŭ greu de tuse sécă, se ţinŭ numai Sâmbătă în 13/25 Iunie în frumósa şi romantica luncă ce este situată spre sudŭ dela comuna Sân-Petru. Timpulŭ fiindŭ fórte favorabilŭ elevii şi-au petrecutŭ destulŭ de bine intonândŭ şi versurĭ scolare.

Esamenulŭ de vară alŭ elevilorŭ dela scóla nóstră centrală ortodoxă română din Sân-Petru afiliatŭ Săcelŭ şi Uciucŭ din tractulŭ protopresbiteralŭ greco orientalŭ alŭ Haţegului amĕsuratŭ decisiunei eforiei scolare, în conţelegere şi cu reverenţia sa d-lŭ protopresbiterŭ trac-

FOILETONU.

(8)

Misterele Veneţiei.

de Edouard Didier, traducere de *Ioanŭ S. Spartali.*

III.

Fiametta.

Familia de care se interesa aşa de multŭ bunulŭ goudolierŭ locuia într'o colibă părăsită pe partea occidentală a Lidului, unde 50 de anĭ după'aceea vestitulŭ architectŭ militarŭ San Micheli clădi castelulŭ St. Andreiu. Coliba asta avé legenda ei. Iac'o:

Uscocii, acei tâlharĭ de mare carĭ aprópe unŭ secolŭ pustiiră malurile Adriaticei şi făcură atâta rĕu comerţului maritimŭ, începén atuncĭ isprăvile lorŭ fioróse. Cele dântêiu incercărĭ ale lorŭ în potriva Veneţiei n'avură nicĭ unŭ succesŭ şi corabia lorŭ, care luă parte la expediţia acésta, nu mai vĕḑu nicĭodată cóstele Dalmaţiei.

Echipagiulŭ acestei corăbii debarcase la capĕtulŭ Lidului pentru ca sĕ chibzuiască unŭ atacŭ. Unŭ pescarŭ veneţianŭ îşĭ prinsese gondola nu departe d'acolo aşteptândŭ ḑorile, pentru ca sĕ şĭ arunce mrejele. Elŭ surprinse pe Uscocĭ, carĭ vorbeu unŭ dialectŭ jumĕtate illyricŭ şi jumĕtate dalmatŭ. Astfelŭ elŭ află că tâlharii aceia lăsaseră numai doi ómenĭ pe bordulŭ corăbiei lorŭ şi că plecaseră cu totŭ restulŭ echipagiului în luntri ca sĕ încerce unŭ jafŭ nu în inima Veneţiei, ci undeva într'unŭ locŭ pustiu din Giudecca.

Indată ce pieriră Uscocii în umbrele nopţii, pescarulŭ se îndreptă spre corabia care adusese pe tâlharĭ şi care era la puţină distanţă de malŭ.

Cum ajunse în loculŭ unde era ancorată, pescarulŭ îşĭ aşeḑă fără sgomotŭ luntrea d'alungulŭ zidului corăbiei, în cea mai mare tăcere. Ascultă apoi câteva minute şi neauḑindŭ nicĭ celŭ mai micŭ sgomotŭ pe corabiă, pricepŭ că amêndoi tâlharii carĭ trebuiau s'o păzéscă adormiseră repede.

Pescarulŭ se cocoţă pe meterezurile corăbiei şi mai nainte d'a o visita, puse mâna pe o pârghiă cu care se ridică greutăţile şi care era asvêrlită pe podŭ. Şi nu greşise, fiindŭ că abia făcuse patru paşĭ pe podŭ în partea cea mai inaltă, când ḑări că eşia unŭ capŭ din fundulŭ corăbiei

„Drace! trebue sĕ-lŭ culcŭ!“ îşĭ ḑise elŭ în gândŭ vĕḑêndŭ că capulŭ era urmatŭ d'unŭ corpŭ şi că totulŭ înfăţişa unŭ tînĕrŭ din cei mai voinicĭ, care sărise sprintenŭ pe podŭ.

Fără sĕ aştepte ataculŭ pe care'lŭ prevedea, pescarulŭ ridică pârghia şi trase una bună în capulŭ nenorocitului Uscocŭ, care-lŭ prinsese. Tilharulŭ căḑu câtŭ era de lungŭ fără măcarŭ sĕ ţipe.

„Unu la mână!“ ḑise pescarulŭ.

Insĕ nu scăpase de primejdia cea mai mare fiindŭ că într'aceaşĭ clipă căḑu pe podŭ o plóiă de glónţe trimisă de o puşcă din fundulŭ corăbiei.

Pescarulŭ nu fusese atinsŭ, însĕ pentru ca sĕ inspire mai multă încredere singurului vrăşmaşŭ pe care şcia elŭ că-lŭ mai are, se gândi că era mai bine sĕ se facă că a fostŭ lovitŭ de mórte. De aceea se şi lungi elŭ pe podŭ şi nu mai mişcă.

Nu trecuse nicĭ unŭ minutŭ şi ḑări unŭ bărbatŭ scoţêndŭ capulŭ, pe urmă unŭ braţŭ, pe urmă unŭ piciorŭ. Numai decâtŭ apoi o umbră apăru între funii. Era gata sĕ intre în meterezurĭ când pescarulŭ sări în susŭ şi-lŭ lovi şi pe cestlaltŭ tâlharŭ cu pârghia în capŭ şi-lŭ omorî.

Acum pescarulŭ era stăpânŭ pe corabiă. Se scobori în corabiă şi cu unŭ burghiu grosŭ făcŭ două găurĭ în zidulŭ corăbiei sub linia de plutire, pe urmă se sui pe podŭ şi după ce se duse érăşĭ în luntrea lui, apucă în pripă spre Veneţia ca sĕ însciinţeze pe guvernŭ de ataculŭ Uscocilorŭ.

Uscocii fură prinşĭ şi mulţĭ fură omorîţĭ mai nainte d'a se fi pututŭ sui érăşĭ în luntri. Er ceilalţĭ ajunseră până la corabia lorŭ, este adevĕratŭ, însĕ pentru ca sĕ constate că în fundŭ intrase apa de patru picióre şi că nu mai putea fi cârmită. Astfelŭ toţĭ tâlharii fură prinşĭ şi spênḑuraţĭ a doua ḑi în piaţa obicĭnuită pentru astfelŭ de lucrurĭ, pe Piazzetta.

Spre amintirea serviciului ce făcuse elŭ Serenissimei Republice, primi numele de Salvator şi stăpânirea ii dete lui corabia, care adusese pe Uscocĭ.

Rĕmăşiţele acelei corăbii nu prea erau lucru mare. Corabia era veche şi nu putea fi drésă. Afară de asta era încărcată cu piatră de gârlă. Salvator sciŭ însĕ sĕ tragă profitŭ din lemnăria acelei corăbii. Elŭ o deslăcŭ în bucăţĭ şi hotărî sĕ'şĭ ḑidéscă o casă chiar pe loculŭ acesta, în partea despre rĕsăritŭ de Lido. Pe têrĕmulŭ acesta mlăştinosŭ, în nisipurile acestea mişcătóre era trebuinţă sĕ se ḑidéscă pe stâlpĭ ca în Veneţia. De aceea şi Salvator folosi catargurile corăbiei ca bază a clădireĭ

tualŭ, s'a ținutŭ Duminecă în 14/26 Iunie sub presidiulŭ nepregetatului și zelosului domnŭ protopresbiterŭ alŭ tractului Hațegŭ: Ioanŭ Rațiu, la care pe lângă unŭ publicŭ destulŭ de numĕrosŭ din numitele comune participară și onor. d. br Nopcsa dimpreună cu onor. sa consórtă, carĭ locuescŭ în comuna Săcelŭ.

Numiții óspețĭ au asistatŭ aprópe dela începutulŭ esamenului până la finea lui, fiindŭ pe deplinŭ satisfăcuțĭ de rĕspunsurile cele prompte ale elevilorŭ din tóte obiectele, precum și din limba maghiară: binevoì și de astădată a premia (amŭ dori sĕ nu-i fi premiatŭ numai pentru că-i vorŭ fi rĕspunsŭ copii după placŭ în limba maghiară, căcĭ în acestŭ casŭ premiulŭ șĭ ar perde orĭ ce valóre. — Red.) pe elevii nostri și anume alese din clasa întrégă din aprópe 50 elevĭ presențĭ pe elevulŭ Vasile Simulescu și ilŭ premià cu 1 fl. v. ér pentru ceilalțĭ puse la disposițiune suma de 9 fl. v. a. care sumă numai decâtŭ s'a împărțitŭ între elevĭ luându-se dreptŭ basă frecventarea și diligența lorŭ, causândŭ prin acesta o bucuriă generală atâtŭ elevilorŭ câtŭ și părinților. Pentru care faptă marinimósă subscrisulŭ în numele poporenilorŭ și elevilorŭ acestei scóle îmĭ țină de datorință a esprima iluștrilorŭ óspețĭ mulțămită publică. Dea a totŭ puternicele Dumnedeu ca elevii scólei nóstre sĕ fie mai adeseorĭ fericițĭ de atarĭ binefăcĕtorĭ, deórece părinții lorŭ prin vitrigitatea timpurilorŭ suntŭ forte sĕraci, ér copii lorŭ talentațĭ.

Gheorghiu B. Reitescu.
inv. diriginte.

Scirĭ militare.

Austro-Ungaria. Deórece proiectulŭ d'a se înființa o fabrică de arme ungurésca a cădutŭ definitivŭ, precum se pare, rĕmâne fabrica austriacă din Steyr singură sĕ furniseze armele pentru armată. De aceea se vorŭ începe tractărĭ cu ministerulŭ de honvedĭ în privința prețului și terminului predării pușcilorŭ cu repetițiă la trupele de honvedĭ. Décă terminulŭ se va stabili totŭ celŭ fixatŭ pentru predarea pușcilorŭ cu repetițiă armatei comune, atuncĭ fabrica din Steyr se va mări.

Raportŭ polițienescŭ.

Dilerii de aci Ionŭ Popazu și Ionŭ Zerantia au furatŭ alaltaerĭ după amedĭ, într'o cârciumă din Brașovulŭ vechiu, unui colegŭ alŭ lorŭ beatŭ banii ce-i avea și-i împărțiră între amêndoi și părăsiră cârciuma. Poliția descoperindu-i, îi dete pe mâna judecătoriei competente.

Erĭ dimineță la 3 óre, calfa de curelarŭ fără ocupațiune și vestitŭ prin furarea unui ceasornicŭ, George Klokner, pĕtrunse într'unŭ bordelŭ în Blumĕna, provocà scandalŭ, sparse o lampă și nu se liniștì decâtŭ când poliția ilŭ puse la rĕcóre în arestulŭ ei.

Fosta economă a unui croitorŭ de dame de aci, cuprinsă de dorulŭ de a mai vedea casa fostului ei stăpânŭ, puse în absența acestuia de-i deschise locuința unŭ lăcătușŭ și transportà întregŭ mobiliarulŭ lui în locuința ei. In contra făptuitórei s'a pornitŭ cercetare penală.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

CATANIA, 21 Iulie. — Colera continuă. Alaltaerĭ au fostŭ 54 casurĭ, dintre carĭ 31 cu sfêrșitŭ mortalŭ.

PARISŬ, 21 Iulie. — Comisiunea financiară a senatului a acceptatŭ mobilisarea de probă.

NEWYORK, 21 Iulie. — La Minneapolis a arsŭ celŭ mai mare hambarŭ de cereale alŭ statelorŭ nordvestice cu 580,000 bushelĭ grâu. (Unŭ bushel=35,24 litri. — Red.)

Ultime scirĭ.

Viena, 20 Iulie. — „Neue Freie Presse" susține că deputațiunea bulgară a căutatŭ sĕ hotărască pe principele Ferdinand de Coburg sĕ mérgă îndată la Sofia, spre a începe chiar în capitala sa negocierile cu puterile semnatare ale tractatului dela Berlinŭ și că principele Ferdinand a făgăduitŭ deputațiunei că va da peste 14 dile unŭ rĕspunsŭ definitivŭ.

O parte din delegațiunea bulgară a plecatŭ aséră de aci spre a se întórce la Sofia, ceilalțĭ vorŭ pleca astădĭ.

DIVERSE.

Transportarea osĕmintelorŭ lui Columbus. — Rĕmășițele mortuare ale descoperitorului Americei, Cristof Columb, se vorŭ transporta în fine în Geneva, orașulŭ sĕu natalŭ. Transportatorulŭ lorŭ, Monsignore Cocio, internunțiulŭ sfântului scaunŭ în Brasilia, a plecatŭ la 2 l. c. Pe corabia „Matteo Brazzo« la Genua, unde osĕmintele vorŭ fi inmormêntate definitivŭ cu mare pompă bisericéscă.

Cutremure de pămêntŭ. — In 17 Iulie sguduiturĭ de cutremurŭ de pămêntŭ s'au simțitŭ la Cair, Roma, Sicilia, Brindisi, Catana, Lecce, Ischia, Livurn și Parma. O erupțiune imensă de vaporĭ se produce din craterele Etnei. De asemenea s'au simțitŭ sguduiturĭ în Chio și Smirna. O violentă sguduitură s'a produsŭ în insulele Rodos și Creta. La Rodos, câteva coșurĭ au fostŭ crăpate, câteva case s'au stricatŭ în Creta. Aci o persónă a muritŭ de spaimă.

Orașŭ arsŭ. — Orașulŭ rusescŭ Swiencany din guvernămêntuŭ Vilna a arsŭ; 350 case au fostŭ prefăcute în cenușe; 6000 ómenĭ suntŭ fără adăpostŭ. Cea mai mare parte a păgubașilorŭ suntŭ Israelițĭ. Paguba se ridică la $1^1/_4$ milióne ruble. Miseria e nedescriptibilă.

Unŭ diamantŭ în pântecele unui pesce. — »Curierulŭ Statelorŭ-unite« scrie că dilele acestea unŭ órecare Giles Busby, negustorŭ de pește din Toledo, în apropiere de Chicago. a făcutŭ o descoperire fórte ciudată. Curățindŭ unŭ pesce, a găsitŭ în intestinele lui unŭ fórte frumosŭ inelŭ de diamante, pe care era gravată pe dinăuntru inscripția: *„J. A. B. Chicago, 1869.«* Onestulŭ negutătorŭ a trimisŭ numai decâtŭ inelulŭ șefului de poliție din Chicago, care a și descoperitŭ pe proprietara d-na Iulia A. Lennox, care a trimisŭ negutătorului unŭ cecŭ de 100 dolarĭ. D-na Lennox, alŭ cărei nume de fată este Bennelt, se logodì în 1869 cu d. Lennox. După doi anĭ, cu ocasiunea căsătoriei lorŭ, d. Lennox cumpĕrà acelŭ inelŭ cu prețulŭ de 450 dolarĭ și-lŭ dete soției sale care ilŭ luà cu densa în călĕtoria de nuntă ce făcură. In cursulŭ acestei călĕtorii în momentulŭ când trecură cu trenulŭ rîulŭ St. Laurent, aprópe de Montrealŭ, tinĕra femee se spălà în vagonulŭ de toaletă și inelulŭ îi cădu din degetŭ și alunecà pe tubulŭ de scurgere a apei. Inelulŭ a cădutŭ de sigurŭ în rîulŭ St. Laurent și a fostŭ înghițitŭ de pescele în pântecele căruia elŭ a fostŭ găsitŭ.

Calea ferată prin Siberia. — O scire din Petersburgŭ spune, că calea ferată siberiană care va lega Marea Baltică cu Océnulŭ Pacificŭ se va realisa. Dilele trecute, Țarulŭ a aprobatŭ hotărîrea consiliului de statŭ ce orênduia lucrările traseului căIei ferate dela Tomsk la Irkunstk și Stretinsk pe Oceanulŭ Pacificŭ în 15 dile. Calea va trece peste Tiumen (granița Siberiei spre Rusia) îndreptându-se prin Tomsk. Irkustk și Stretinsk, celŭ din urmă orașŭ pe Silka, unŭ afluentŭ alŭ lui Amurŭ; bucata peste laculŭ Nhanka o vorŭ face călĕtorii pe vasulŭ Amurŭ, după care în o di cu calea ferată până la Wladiwostok, stația finală.

***

O statistică tristă. — Unŭ senatorŭ din Vosgi (Francia) D. Claupe, a făcutŭ de curêndŭ unŭ raportŭ fórte instructivŭ: raportulŭ este resumatulŭ anchetei oficiale asupra debitanțilorŭ de vinŭ, numĕrulŭ lorŭ și asupra efectelorŭ produse de alcoolŭ. Raportulŭ este fórte intristătorŭ; elŭ grupéză, cifre de necredutŭ, însĕ nediscutabile și reale. In fiecare anŭ, în terminŭ mediu, populațiunea muncitóre cheltuesce unŭ miliardŭ și 600 de milióne francĭ numai pentru beutura în păhăruțe, adică patru milióne de hectolitri de rachiu socotindu se cu 4 francĭ litrulŭ. Acéstă consumațiune este multŭ favorisată de sporirea numĕrului cârciumelorŭ. In 1875 esistau în Francia 342,622 cârciumĭ; astădĭ suntŭ peste 400,000, adecă 4 cârciumĭ pentru 94 de locuitorĭ. In departamentulŭ de Nordŭ ancheta a găsitŭ o cârciumă pentru 29 alegĕtorĭ. Muncitorii nu pot intra s'au eși din fabricĭ fără a intâlni la fiecare sută de metri o cârciumă care-lŭ invită și unde lasă cea mai mare parte din banii câștigațĭ cu munca, precum și sănĕtatea sa. Și acésta se chiemă progresŭ!

„Azienda" societate austro-francesă de asigurare pe viață și de rente. Sub președința ilustrității sale prințului Constantin Czatoryski s'a ținutŭ în 8 a lunei trecute a V-a adunare generală ordinară a societății. Raportulŭ făcutŭ de directorulŭ Dr. I. Klang constată, că mersulŭ afacerilorŭ în anulŭ 1883 a avutŭ cele mai îmbucurătore progrese. S'au realisatŭ polițe nouĕ asupra unui capitalŭ de asigurare în valóre de fl. 5,180,866, făcêndŭ *întregulŭ capitalŭ de asigurare* cu finea anuanului *fl. 36,565,600.* Intre afacerile nouĕ nu se găsescŭ nicĭ Asociațiunĭ nicĭ contra asigurărĭ, ci ele constau numai din asigurărĭ pe viață și pentru casŭ de mórte. Venitulŭ premiilorŭ a fostŭ fl. 828,981.52 sporindu-se fată de anulŭ trecutŭ cu fl. 35,740. Incasarea generală dă cifra de fl. 4,921,223.03 adică cu fl. 74,008 mai multŭ ca în anulŭ 1885. Plătirea din contractele de asigurare s'a ridicatŭ la însemnata sumă de fl. 1,174,341. Reserva de premii au fostŭ fl. v, a .3,915,954.76 cu fl. 171,515.77 mai multŭ ca în anulŭ trecutŭ. *Fondulŭ de acoperire întregŭ alŭ societății este de fl. 9,322,921.* Adunarea generală hotărî împărțirea unei dividende de 5%.

»Azienda«, societate de asigurare austro-francesă. In 8 a lunei trecute s'a ținutŭ a IV adunare generală a acestei societățĭ sub președința ilustrității sale a prințului Colixt Poninski, în care d-lŭ directorŭ Denis Sienkiewics a cetitŭ darea de semă pe 1886. Raportulŭ constată că în orĭ ce privință afacerile au mersŭ bine în anulŭ trecutŭ, mai cu sémă că clienții în asigurarea de focŭ au crescutŭ cu unŭ numĕrŭ fórte îmbucurătorŭ. Veniturile premiilorŭ pentru asigurare contra focului au fostŭ de fl. 2.448.096.54 kr., pentru asigurărĭ contra grindinei fl. 626.130.15 cr., pentru asig. de transport fl. 424,882.09 cr. Venitulŭ generalŭ a fostŭ dimpreună cu reservele de fl. 2.578.779.67 cr. Fată cu acestea solvirile pentru daune, reasigurărĭ etc. în ramura focului fl. 2,358,247,20 în ramura grindinei fl. 601,615,94, în ramura transportului fl. 348.162,47. Cu finea anului *reservele totale, eschidêndŭ capitalulŭ de acții, au fostŭ de fl. 1,273,486* 68 *cr.* Câștigulŭ curatŭ este de fl. 101,642.76 cr. și adunarea generală a hotăritŭ sĕ împartă din elŭ 9% dividende, după ce se vorŭ estrage mai nainte dotările prevĕdute de statute.

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureșianu.

---

lui, și pe vîrfurile catargurilorŭ bătute în nisipŭ îșĭ didi coliba.

Coliba acésta, spêndurată, ca sĕ dicemŭ astfelŭ, între cerŭ și pămêntŭ, făcea efectulŭ celŭ mai ciudatŭ. Sĕmĕna cu o ladă mare pe care ar fi ridicat'o niște copii în jocurile lorŭ pe patru prăjinĭ unde se ținea în echilibru numai prin minune.

In nopțile de furtună de multe orĭ era s'o ia vêntulŭ și s'o asvîrle în fundulŭ lagunelorŭ. Insĕ de 30 de anĭ se ținuse bine și adăpostise bine-rĕu pe Salvatorŭ și p'ai sĕi.

In minutulŭ când facemŭ cunoscință cu dênsulŭ. Salvator nu mai este pescarulŭ acela voinicŭ, care a sciutŭ sĕ scape Veneția de prada Uscocilorŭ. Acum este unŭ moșŭ bĕtrânŭ și așa de îmbĕtrânitŭ din pricina profesiunei lui, încâtŭ nu se mai póte duce pe mare, unde brațulŭ lui nu mai are putere s'arunce mreaja, sĕ strîngă pânzele grele cătrănite ale pescarilorŭ Adriaticei, nicĭ sĕ mai strige, nicĭ sĕ astupe găurile.

Bĕtrânului Salvator îi trece vremea acum privindŭ de pe malŭ acele valurĭ, carĭ de atâtea orĭ erau sĕ-lŭ înece și în mijloculŭ cărora în timpŭ de 40 de anĭ elŭ șĭ-a expusŭ voiosŭ viéța pentru ca sĕ câștige pânea familiei.

A fostŭ o vreme când familia acésta numĕra printre [illegible]brii sĕi trei flăcăi voinicĭ, vestițĭ ca cei mai dibacĭ [illegible] pe cóste.

[illegible] flăcăi, copii cei d'ântêi ai lui, au muritŭ [illegible] 4 și 2 anĭ, lăsândŭ dreptŭ singură moș[illegible]rŭ tată și tênĕrului lorŭ frate patru orfanĭ de hrănitŭ, tocmai în ceasulŭ când Salvator simte cu disperare că'lŭ părăsescŭ cu desĕvîrșire puterile.

Incai décă celŭ din urmă născutŭ alŭ sĕu l'ar puté înlocui și ar îngriji celŭ puținŭ de trebuinciósele acestui suplimentŭ de familiă, care i-a sporitŭ pe a sa, însĕ nu este în stare și Salvator se gândesce amarnicŭ că póte este chiar vina lui ca tată de familiă.

Acestŭ din urmă copilŭ alŭ lui Salvator n'are într'adevĕrŭ nicĭ puterea nicĭ vitejia frațilorŭ lui mai marĭ; elŭ încă din frageda'i copilăriă a fostŭ încuragiatŭ la leneviă.

Mai târdiu, rĕsfățatŭ de tótă familia, a crescutŭ, s'a însuratŭ și elŭ, fără însĕ sĕ ajungă a fi omŭ. Numai cu numele este pescarŭ. Este leneșŭ, clevetitorŭ, vorbărețŭ; tótă d'ulica și jumĕtate nóptea șĭ-o petrece în piața Fraseria, pe podulŭ de peste Rialto orĭ pe cheiulŭ *dei Schiavoni*, ascultândŭ și făcêndŭ nerodii.

Pe copilulŭ acesta degeneratŭ alŭ lui Salvatorŭ l'amŭ vĕdutŭ adi dimineță într'unŭ grupŭ de poporŭ lângă Baptisteriu, invinovățindŭ pe unul din cei mai tinerĭ și mai iluștri nobilĭ venețanĭ, pe Batista Martinengo.

De obiceiu asta i este ocupația lui de căpetenia și orfanii, nepoții lui, și chiarŭ copii lui décă n'ar avea altă hrană decâtŭ câștigulŭ acestui pĕcătosŭ șefŭ de familiă, de multe orĭ ar putec sĕ móră de fóme.

Insĕ Dumnedeu, în prevĕdĕtórea lui înțelepciune, alăturĭ cu rĕulŭ pune mai totdéuna și leaculŭ.

Orfanii și chiar copiĭ acestui părinte fără curagiu au găsitŭ o adevĕrată Provedință în mătușa lorŭ și în muma lorŭ, fată sdravĕnă a munțilorŭ. Illyriei, pe care am întêlnit'o pe Piazzetta silindu-se sĕ-șĭ facă pe bărbatulŭ sĕu sĕ-șĭ cumpeteze vorba.

Frumósa Giovanna, cum îi dicŭ și astădĭ gondolierii din piața Sf. Marcu și după cheu, face încă parte din corporația aducĕtórelorŭ de apă din Veneția.

Se pare că chiarŭ și adĭ nu este în Veneția altă apă de bĕutŭ decâtŭ apa din fântânile ducale și din câteva fântânĭ publice construite de stăpânire pentru trebuințele poporului.

De mai bine d'o miiă de anĭ apa asta este împărțită prin orașŭ de femei tinere și voinice, înbrăcate adĭ chiarŭ cu pitoresculŭ costumŭ alŭ muntencelorŭ Illyriei și Carniolie: fusta scurtă cu colorĭ bătăióse, ciorapĭ de lână carĭ parŭ a fi de postavŭ și pantofĭ cu potcóve, partea de susŭ a pieptului și brațele góle, pĕrulŭ prinsŭ la céfă cu ace lungĭ de aurŭ de Veneția.

Femeile acestea ale Illyriei au atrasŭ în totdéuna atențiunea străinilorŭ pentru înfățișarea lorŭ bărbătéscă, pentru carnațiunea lorŭ vigurósă și pentru ochii lorŭ marĭ îndrăsnețĭ.

Fetele acestea ale munțilorŭ au fostŭ în totdéuna de-o înțelepciune proverbială. Veneția era mai multŭ numai pentru ele unŭ popasŭ (locŭ de poposire.) Ele veneau adeseorĭ aci însoțite de logodniculŭ lorŭ, câștigau aci cu greu dér cu cinste ceva părăluțe și se întorceau érășĭ în munțĭ unde se căsĕtoreau. Astfelŭ erau moravurile lorŭ.

Giovanna într'o bună dimineță se 'namorase de pescarulŭ Pietro, fiiulŭ din urmă alŭ lui Salvatorŭ, și se măritase cu elŭ. Nu trecu multă vreme și pricepu ce greșală mare făcuse.

(Va urma.)

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucuresci	—	4.30	—	7.30
Predealŭ (	—		—	1.14
(	-	9.12	—	—
Timişŭ	—	9.35	—	1.45
	—	10.12	—	—
Braşovŭ	7 20	—	4 01	2.32
Feldióra	7 57	—	4.47	—
Apatia	8 24	—	5 28	—
Augustinŭ	8 47	—	5 59	—
Homorodŭ	9 29	—	6 49	—
Haşfaleu	9 37	—	8 35	—
Sighişóra (	10 53	—	9.02	—
(	11.00	—	9.12	—
Elisabetopole	11 34	—	9 56	—
Mediaşŭ	12.03	—	10 37	—
Copşa micĕ	12.26	—	10.59 11.16	—
Micăsasa	12.42	—	11.37	—
Blaşiu	1.11	—	12 16	—
Crăciunelŭ	1.23	—	12.33	—
Teiuşŭ	2.06	—	1.51	—
Aiudŭ	2.27	—	2 .8	—
Vinţulŭ de susŭ	2 49	—	2.48	—
Uióra	2 56	—	2 56	—
Cucerdea	3.12	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.46	—	4 51	—
Apahida	5.01	—	5.28	Trenŭ de persóne
	5.21	—	5 56	
Clujiu	—	6 01	—	6 37
Nedeşdu	—	6.19	—	6.53
Ghirbĕu	—	—	—	7.14
Aghirişŭ	—	—	—	7.26
Stana	—	—	—	7 56
Huiedinŭ	—	7.12	--	8 18
Ciucia	—	7.41	—	8 58
Bucia	—	—	—	9 15
Bratca	—	—	—	9 34
Vadŭ	—	8.20	—	9 53
Mezŏ-Telegd	—	8.46	—	10 28
Nagyi-Vásárhely	—	—	—	10 47
Veneţia-Orăḑii	—	—	Trenŭ de persóne	10 57
Oradia-mare (	—	9.11		11 07
(	—	9.16	10.50	11.19
P. Ladány	—	10.37	1.33	1.16
Szolnok	—	12.20	4.24	3.29
Buda-pesta	—	2.15	10.05	6.33
Viena (	—	—	2.15	—
(	—	8.00	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	7.40	6 18	—
Szolnok	11 05	4.05	10.42	9.38	—
P. Ladány	2 02	5.47	2.02	12 02	—
Oradea mare	4.12	7.11	4.78	2.01	—
Venţia-Orăḑii	—	—	—	2 08	
Fudi-Oşorheiu	—	—	—	2 19	—
Teleagŭ	—	7.33	—	2.41	—
Vadŭ	—	8.04	—	3.24	—
Bratca	—	—	—	3.47	—
Bucia	—	—	—	4.07	—
Ciucia	—	8.58	—	4.33	—
Huiedin	—	9.28	—	5.15	—
Stana	—	—	—	5.33	—
Aghiriş	—	—	—	5.53	—
Ghirbĕu	—	—	—	6.05	—
Nedişu	—	—	—	6.20	—
Clujiu	—	10.31	—	6.38	—
	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 33	—	—	—	9.16
Cucerdea	1.01	—	—	—	9.53
	1 11	—	—	—	10.—
Uióra	1.18	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.05	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.46	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2 25	—	—	—	11.55
Crăciunelŭ	2 50	—	—	—	12.34
Blaşŭ	3.03	—	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	—	1.34
Copşa mic	4.01	—	—	—	2.13
Mediaşu	4 20	—	—	—	2.46
Elisabetopole	4.5[illegible]	—	—	—	3.31
Sighişóra	5.42	—	—	—	4.32
Haşfaleu	6 01	—	—	—	5.02
Homorod	7.27	—	—	—	6.53
Augustinŭ	8.08	—	—	—	7.43
Apatia	8.36	—	—	—	8 23
Feldióra	9 06	—	—	—	9.02
	9.46	5.37	—	—	9.52
Braşovŭ	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	--	6.20	2.53	—	—
Predealŭ (	---	6.47	—	—	--
(	—	11.30	3.28	—	—
Bucuresci	—	—	9.35	—	—

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	3.00
Alba-Iulia	11.59	—	3 59
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	1.01	—	4.51
Orăştia	1.32	—	5.18
Simeria (Piski)	2 32	—	6 15
Deva	2 52	—	6.35
Branicica	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4 25	—	8.11
Soborşin	5 30	—	8.46
Bĕrzova	6.27	—	9.33
Conopŭ	6.47	—	9.53
Radna-Lipova	7.28	—	10 27
Paulişŭ	7.43	—	10.42
Gyorok	7.59	—	10.58
Glogovaţŭ	8.28	—	11 25
Aradŭ	8.42	9.17	2.31
Szolnok (	—	2 32	4.59
(	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12 10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
(	11.35	5.45	—
Aradŭ	4 30	6.—	—
Glogovaţŭ	4.43	6.13	—
Gyorok	5 07	6.38	—
Paulişŭ	5.19	6.51	—
Radna-Lipova	5 41	7.10	—
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bĕrzova	6 28	7.55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9. 6	—
Branicica	9 19	10 17	—
Deva	9 51	10 42	--
Simeria (Piski	10.35	11 07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12 18	12.29	--
Alba-Iulia	12 36	12.46	—
Teiuşŭ	1 29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşeni

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	—	—	2.4
Streiu	—	—	3.25
Haţegŭ	—	—	4 16
Pui	—	—	5.11
Crivadia	—	—	5.58
Banita	—	—	6 4[illegible]
Petroşeni	—	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroşeni—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşeni	—	—	6.10
Banita	—	—	6.5[illegible]
Crivadia	—	—	[illegible]
Pui	—	[illegible]	[illegible]
Haţegŭ	—	[illegible]	[illegible]
Streiu	—	[illegible]	[illegible]
Simeria	[illegible]	[illegible]	[illegible]

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernesci

„AZIENDA“, österreichisch-französische Lebens- und Renten-Versicherungs-Gesellschaft.

Bilanz-Conto.

Activa.

		fl.	kr	fl.	kr
1.	Cassastand in Wien und in der Administrations-cassa in Triest			44.577	16
2.	Realitäten der Gesellschaft :			3,622 573	76
3.	Werthpapiere zum Course vom 31. Dec. 1886			2,463.003	27
4.	Wechsel im Portefeuille			16.695	33
5.	Restl. Ford. an die Act. der »Azienda Assicuratrice«	750.167	53		
	Zur Ratenzahl. verglich. Ausstände bei denselben	133.739	71	883.907	24
6.	Forderungen aus Hypothekardarlehen			143 397	—
7	» an diversi Debitoren			189 066	61
8.	Darlehen auf Polizzen der Gesellschaft			600.440	18
9.	Zeitwerth erworb. Leibrenten u. angek. Capitalien			29 395	84
10.	Depositen			13.494	47
11.	Mobiliar, Cassen, Schilder und Realitäteninventar			46.913	80
12.	»Patria« Vermögen			739.836	80
13.	Saldi und Baarcasse der Filialen und Agenturen			529 630	52
				9,322.921	08

Passiva.

		fl.	kr	fl.	kr
1.	Emittirtes Actiencapital			480 000	—
2.	Agioreserve	171.126	61		
	Specialreserve nach durchgeführten Abschreib.	55.065	62		
	Gewinn-Reserve	55 627	92	281.820	15
3.	Prämien-Reserve und Prämienübertrag auf 1887			3,595,745	95
4.	Präm.-Res. für Todesfallversich. m. Gewinnanth.			224.068	98
5.	Fond der Associationen			3,654.321	08
6.	Schaden-Reserve			87 260	50
7.	Hypothekarschulden auf den gesellsch. Realitäten			541.364	76
8.	Diverse Creditoren abzüglich der Debitoren im Conto-Corrente			290.315	23
9	Cautionen der Beamten und Agenten	13.980	—		
	wovon in Effecten	7.980	—	6.000	—
10.	Pensionsfond der Beamten			11.125	57
11.	Gewinn aus dem Rechnungsjahre			50 899	76
				9,322 921	08

Geprüft und mit den Büchern übereinstimmend befunden :

WIEN, den 18. Mai 1887.

Der Buchhalter:

E. Bolsson m. p. **Honigsvald** m. p. **Durst** m. p. **L. Weinmann** m. p. **O. Lampelmeyer** m. p.

„AZIENDA“, österreichisch-französische Elementar- und Unfall-Versicherungs-Gesellschaft.

Vermögens-Bilanz pro 1886.

Activa.

		fl.	kr	fl.	kr
1	Nicht emittirte 6000 Actien à fl. 80 — in Gold			480 000	—
2.	Baarschaft bei der Centrale	53.663	88		
3.	Baarschaft bei den Repräsentanzen und deren Guthabungen bei der Postsparcassa	125.444	52	179.108	40
4.	Staats- und Werthpapiere			978.671	14
5.	Realitäten der Gesellschaft			214.695	—
6.	Deponirte Cautionen			1.000	—
7.	Wechsel im Portefeuille			20.949	07
8.	Disponible Guthaben bei Banken und in der Postsparcasse			74.196	46
9.	Forderungen bei Versicherungs-Gesellschaften abzüglich Creditoren			198.529	02
10.	Ausstände bei den Repräsentanzen			531.859	21
11.	Einrichtungs-Gegenstände	20 290	78		
	Abschreibung hierauf	1.014	54	19.276	24
				2,698.284	54

Passiva.

		fl.	kr	fl.	kr
1	Actiencapital, bestehend in 12.000 Actien à fl. 80 — in Gold			960.000	—
2	Actiencapitals-Agioreserve	113.760	—		
3	Gewinnst-Reservefond	57.417	76		
4	Special-Reserve	85.000	—	256.177	76
5	Prämien-Reserve abzüglich Rückversicherung und frei von jeder Belastung	733.995	98		
6	Schaden-Reserve abzüglich des Antheiles der Rückversicherer	283.312	94	1,017.308	92
7	Hypothekarschuld			12.933	18
	Deponirte Cautionen			1.000	—
8	Creditoren im Conto-Corrente abzügl. Debitoren			835.968	12
9.	Pensionsfond der Beamten			12.400	86
10	Unbehobene Dividende			852	94
11	Gewinn aus dem Rechnungsjahre			101.642	76
12.				2,698.284	54

Anmerkung. Der in künftigen Jahren fällig werdende Prämienschein-Bestand beläuft sich auf fl. 2,941.558.52.

Geprüft und mit den Büchern übereinstimmend befunden :

WIEN, am 31. Dezember 1887.

E. Bolsson, m. p. **J. Hönigsvald**, m. p. **L. Weinmann**, m. p. **Ferdinand Hartwig**, m. p., Buchhalter.

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéţa.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Braşovŭ:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Braşovŭ la *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 min. după amédĭ
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după amédĭ.
c) „ „ in *Sĕcuime* (S. Georgĭ): 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ:* 4 óre diminéţa.
e) „ „ la *Săcele:* 4 óre diminéţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕşnovŭ Zĕrnescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte da amédĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Braşovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre diminéţa.
e) „ *Săcele* la Braşovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela I Iuniu st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.